

3636352 LCCS/M: สาขาวิชา: วัฒนธรรมศึกษา: ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คำสำคัญ : ดุทุหล่า/วิหล่า/กะเหรี่ยงไป/

โกวิท แก้วสุวรรณ : “ดุทุหล่า” ในพิธีเรียกวิหล่าของชาวกะเหรี่ยงไป : กรณีศึกษา
กะเหรี่ยงไปบ้านเกาะสะเค็ง ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี (“DUTHULA” IN SOUL
CALLING CEREMONY : A CASE STUDY OF PWO KAREN IN KOSADEANG VILLAGE,
LAIWO SUB-DISTRIC, SANGABURI DISTRIC, KANCANABURI PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: อนันต์ สมถกฤษ์ กศ.บ., กศ.ม., เสาวภา พรศิริพงษ์ ศศ.บ., สม.ม.,
195 หน้า ISBN 974-663-442-9

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลภาคสนามที่หมู่บ้านเกาะสะเค็ง ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2537 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 ซึ่งการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องวิหล่าและบทบาทของพิธีกรรมเรียกวิหล่าที่มีต่อวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงไป ตลอดจนศึกษาบทบาทของดุทุหล่าในพิธีกรรมเรียกวิหล่าด้วยมุมมองทางมานุษยวิทยาการดนตรี

ผลการศึกษาพบว่าชาวกะเหรี่ยงไปบ้านเกาะสะเค็ง ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีโลกทัศน์ทางจักรวาลวิทยาว่าจิตวิญญาณเป็นสิ่งที่มิอยู่ควบคู่กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ธรรมชาติมนุษย์ ข้าว สัตว์เลี้ยง ตลอดจนสิ่งของใช้สอยล้วนมีจิตวิญญาณเป็นของตนเอง ชาวกะเหรี่ยงไปเชื่อว่าวิหล่าเป็นจิตวิญญาณที่มีอยู่ควบคู่กับมนุษย์ มีทั้งวิหล่าที่ดีและวิหล่าที่ไม่ดีซึ่งสามารถส่งผลให้มนุษย์มีชีวิตที่ดี เป็นปกติสุข หรือส่งผลให้ชีวิตมนุษย์ไม่ดี ผิดปกติ ตลอดจนเจ็บป่วยได้ ชีวิตชาวกะเหรี่ยงไปมีความผูกพันอยู่กับวิหล่าอย่างแนบแน่นทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคม ดังนั้นในทุกขั้นตอนของชีวิตตั้งแต่เกิด แต่งงาน เจ็บป่วย ตาย และการทำมาหากิน ชาวกะเหรี่ยงไปจึงต้องประกอบพิธีกรรมเรียกวิหล่าเพื่อให้วิหล่ากลับมาอยู่กับมนุษย์

ในพิธีกรรมเรียกวิหล่ามีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ขั้นตอนดุทุหล่า ซึ่งเป็นการใช้ไม้พายเคาะบันได ข่าไฟ และภาชนะใส่อุปกรณ์มืออย่างมีจังหวะ พร้อมกับการสวดปรวิหล่าเรียกวิหล่าอย่างมีท่วงทำนองและระดับเสียงสูงต่ำ การเคาะและการสวดเรียกวิหล่านี้มีลักษณะเป็นดนตรี ทั้งในด้านกระบวนการสื่อสาร การปฏิบัติ และการเลือกใช้วัสดุให้มีคุณสมบัติในการเป็นแหล่งกำเนิดเสียง ตลอดจนในด้านความงาม ความไพเราะที่มุ่งให้เกิดแก่เจ้าของวิหล่า ดังนั้นการดุทุหล่าจึงมีสถานะเป็นดนตรีในการประกอบพิธีกรรม (Ceremonial Music) โดยมีบทบาทเป็นสื่อทำให้พิธีกรรมนั้นบรรลุจุดหมาย